

Z obsahu tohto čísla:

- **Vynovená materská škola sa bude čoskoro rozširovať**
- **Dolianska dychovka má 125 rokov, ale neoslavuje...**
- **Stella bola prvá, čo začala šiť pre poľovníkov**
- **Škola je tu pre nás všetkých, neignorujme ju**

Jedna z najstarších dochovaných fotografií dychovej hudby v Dol'anoch z roku 1913. Snímka vznikla v pezinskom fotoateliéri pri návrate dychovky z účinkovania na púti v Mariazelli.

Vážení Dolančania,

Oberačky sa skončili, premnožené škorce zostali. A o rok ich bude ešte viac. Tak je to so všetkým, keď zákon chráni parazítov a o existenčné problémy hostiteľov, v tomto prípade vinohradníkov, nedbá. Podobný, no ďalekosiahlejší problém, možno nastane, ak sa globálne nevyrieši imigrácia do EU. Utešujeme sa najmä tým, že sme iba prestupná stanica. Keď sa však položí Nemecko a ďalšie veľké, silné štáty, malé Slovensko bude v tomto procese iba v úlohe štatistu. Nič sa nedeje náhodne, a preto si položíme otázky. Kto to všetko naplánoval, čo tým sleduje, čo sa aj reálne môže uskutočniť, aké to bude mať dopady, aké sú východiská? Uplynulo sedem rokov od poslednej svetovej finančnej

krízy. Môžeme očakávať ďalšiu alebo ešte niečo horšie? Tu nejde o to nakrmiť hladných a zaisťovať im bezpečnosť. Narúšajú našu bezpečnosť, ekonomiku, stabilitu a vyvstane veľa ďalších problémov s tým spojených.

Oveľa pozitívnejší čin bolo uskutočnenie hromadného odberu krvi u nás v Dol'anoch. Poďakovanie a uznanie patrí všetkým dvadsiatim dvom, ktorí prišli na odber. Pre mnohých z nás je problém aj to, či je niečo zeleňé alebo modré. Jeden druhému robíme zle, znepríjemňujeme život a vôbec si neuvedomujeme, že to zanecháva hlboké brázdy aj na našom zdraví. Vo všeobecnosti si zdravie nevážíme, pokiaľ ho máme, správame sa k nemu macošsky. Naháňame sa za mamonom, statkami, no veľakrát na

úkor svojho zdravia. Je to ťažké, ale mali by sme hľadať tú správnu mieru. Vedieť odhadnúť, kedy, aj keď veľmi dokonalý ľudský stroj, potrebuje premazať, reštartovať či zregenerovať. Ľudia, ktorí nastúpili cestu ťažkej choroby, ktorým sa život otočil o 360 stupňov, vám najlepšie povedia, čo je v živote najpodstatnejšie... A že by všetko bohatstvo sveta dali za zdravie. Pán Werich už dávno povedal: „Když se nejedná o život, jedná se o ho...“ Nie je to celkom tak, ale je na tom kus pravdy.

Prajem vám veľa zdravia a pozývam vás všetkých na tradičnú Vianočnú kapustnicu, ktorá sa bude podávať po Vianočnej akademii v nedeľu, 13. decembra.

Jozef Mruškovič
starosta

Z rokovania poslancov obecného zastupiteľstva

Dobré signály pre rozvoj

Poslanci nášho OZ sa na svojom poslednom zasadnutí 22. októbra venovali viacerým dôležitým otázkam. Dobrá správa je, že všetky prerokovávané opatrenia by mali priniesť oživenie rozvoja obce.

Bioodpad

Poslanci schválili účasť obce v projekte zameranom na predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných odpadov formou domáceho kompostovania. Obec v rámci projektu na budúci rok zakúpi pre potreby občanov 550 kusov 700-litrových kompostérov, štyri veľkoobjemové 2000-litrové kompostéry, jeden 5100-litrový kompostér, jeden štiepkovač a dva elektrické kompostéry. Malé kompostéry sa budú prideľovať jednotlivým domom zadarmo. Výhodou projektu je, že z celkových nákladov vyše 95 tisíc eur obec zaplatí iba 5-percentnú spoluúčasť, teda 4 750 eur.

Cestovný ruch

Pred dvoma rokmi sa naša obec prihlásila za člena oblastnej organizácie cestovného ruchu „Bratislavský vidiek“, ktorej hlavným cieľom má byť podpora rozvoja cestovného ruchu a turistiky v obciach okolo hlavného mesta. Keďže názov tejto organizácie sa zmenil, zastupiteľstvo odsúhlasilo účasť obce v Oblastnej organizácii cestovného ruchu, ako sa bude po novom nazývať. Teraz už len ostáva dúfať, že toto členstvo bude mať zmysel a organizácia cestovného ruchu aj skutočne pomôže.

Ušetríme na plyne

Obec uzatvorila dodatok k zmluve o odbere zemného plynu s SPP, v ktorom sa starostovi podarilo dohodnúť zníženie ceny z pôvodných 16 % na 40 % oproti cenníku. Týka sa to odberu plynu v budovách obecného úradu, v kultúrnom dome, materskej škole a dome hudby.

Dotácie pomáhajú

Naša obec podala v tomto roku 9 žiadostí o dotácie na rôzne účely, z toho 6 bolo vybavených kladne, jedna bola

zamietnutá a dve sú ešte v štádiu rozhodovania. Z odsúhlasených dotácií obec uskutočnila tieto projekty:

- výmena dverí na OÚ, pošte, sobášnej sieni a kultúrnom dome (dotácia 7 100 eur – MF SR)
- výstavba nového oplotenia pod cintorínom (dotácia 3 000 eur – BSK)
- rekonštrukcie v škôlke (4 000 eur – BSK)
- oprava a údržba ciest (541 eur – BSK)

Rozpočet v norme

Správa hlavného kontrolóra obce Ing. Elemíra Tichého potvrdila, že hospodárenie za tri štvrtroky 2015 je vyrovnané a v rámci rozpočtu nedošlo k vážnemu prečerpaniu v jednotlivých položkách. Príjmy obce boli naplnené na 80,63 % (245 002 eur), výdavky za deväť mesiacov predstavovali 191 142,85 eur (čerpanie 62,9 % z celoročne plánovaného objemu. Nižšie čerpanie výdavkov je spôsobené tým, že niektoré projekty sa ešte dorábajú a neboli uhradené.

Dočkala sa aj škôlka!

Vo výpočte dotácií nie je spomenutá dotácia na rozšírenie a udržanie kapacít materskej školy formou prístavby vo výške 64 000 eur + 6000 eur na vybavenie, ktorú sa našej obci podarilo získať z podporného programu ministerstva školstva. Hoci sme pôvodne žiadali 100 tisíc eur, aj táto suma nám umožní pokryť väčšinu nákladov na prístavbu jednej triedy, chodby a nových sociálnych zariadení. Poslanci preto odsúhlasili, aby si obec na finančné pokrytie celého projektu (odhadované celkové náklady sú 125 000 eur) zobrala úver do výšky najviac 50 tisíc eur. Prístavba sa bude projektovať a realizovať tak, aby sa k novej triede neskôr dala prípadne pristavať aj ďalšia trieda. Dotáciu je obec povinná vyčerpať do augusta roku 2017.

Škôlka v novom šate

Po prázdninách čakalo na naše deti pri nástupe do materskej školy príjemné prekvapenie – vynovené priestory. A hoci sa tí najmenší len ťažko lúčili so svojimi mamičkami, s každodenným príchodom do materskej školy sa tešia na nové a nové poznatky.

Je to krásne obdobie, keď deti si nájdu seberovného kamaráta, vytvárajú sa nové priateľské vzťahy a spoznávajú nové prostredie. A hneď v októbri sme spolu s rodičmi strávili krásny podvečer pod názvom Tekvičiada, ktorá sa u nás v materskej škole traduje už niekoľko rokov. Deti si doma vyrábali a ozdobovali tekvice rôznych veľkostí, ktorými sa prezentovali počas sprievodu po našej obci. Na záver na ne čakali na školskom dvore rôzne dobroty, ktoré priniesli rodičia.

Ako v parku

Pre deti v predškolskom veku je dôležité, do akého prostredia prichádzajú. Naša materská škola im v tomto školskom roku môže ponúknuť zgruntu vynovené priestory – tie pôvodné si už naozaj pýtali obnovu. V priebehu augusta sa vybudovalo na dvore nové prieskoviisko z drevenej guľatiny. Sponzorsky sa podarilo realizovať aj záhradné úpravy, vysadenie tují a pokládku nového kobercového trávnik. Pribudli aj dva nové hracie komplexy (hrady).

Pekné, čisté, nové

Vďaka dotácii z BSK sa obci podarilo zakúpiť úplne nový nábytok do dvoch tried, na chodbu šatníkové skrine. Hlavné však nové ležadlá s matracmi. Kompletne nové zariadenie ešte doplnili nové podlahové krytiny a koberce, pri vcho-

de sa položil chodník s odtokovým žlabom. To všetko by však nebolo možné bez obetavej a nezištnej pomoci rodičov a všetkých tých, ktorým záleží na zdraví a spokojnosti našich najmenších.

Veľká vďaka preto patrí:

- OÚ Doľany
- starosta Jozef Mruškovič
- firma EDEN
- firma ZAEX a Zuzana Zajčková
- Martin Hrdlička
- Pavol Monsberger
- Lucia Demovičová a Erika Mikovičová
- Milan Fraňo
- Miroslav a Matej Bartošovič
- Tibor Lukačovič
- Michal Drobný
- Peter Mruškovič

a mnohým ďalším, ktorí prispeli darom či prácou na úprave priestorov.

Oľga Gavorníková, riaditeľka materskej školy

AUTOŠKOLA PETRA

KURZY SKUPINY „B“ [OSOBNÝ AUTOMOBIL]

CENA KURZU 299 €

MOŽNOSŤ PLATBY AJ NA SPLÁTKY! BEZ NAVÝSENIA!

KONTAKT: 0905 642 212

WWW.AUTOSKOLAPETRA.SK
 EMAIL: INFO@AUTOSKOLAPETRA.SK
 PRIHLÁSKY TELEFONICKY, ALEBO OSOBNÉ V KDLŠ MODRA
 1. POSCHODIE, KAŽDÝ PONDELOK O 17:00H

Naozaj
VELKÉ FOTO
 FOTO NA PLÁTNE
 FOTOPAPIER do šírky 104 cm

0903 911 229
 denki@denki.sk
 DENKI • SK s.r.o.

Doľanská dychovka má 125 rokov!

Určite ste si všimli, že v posledných dvoch číslach Doľanských novín sa okrem iných zaujímavých článkov objavila i problematika dychovej hudby v Doľanoch, ktorou sa zaoberalo i obecné zastupiteľstvo.

„Gró“ úvah o tomto programovom bode OZ spočívalo v tom, či sa má Muzikantský dom alebo jeho časti prenajať podnikateľským subjektom alebo sa nájde iné vyhovujúce riešenie. Jeden z hlavných rébusov pri tomto rozhodovaní bol pritom fakt, že stavba je síce postavená na obecnom pozemku, ale muzikanti si ju postavili za vlastné peniaze, ktoré nadobudli svojou hudobnou činnosťou. Pokiaľ je mi známe, doposiaľ ešte nepadlo konečné rozhodnutie.

125 rokov je už slušná história

A tu sa už dostávam k jednej z hlavných vecí, prečo tento článok vlastne píšem. V prvom rade je to pripomenutie si významného okrúhleho výročia Doľanskej dychovky a potom je to skutočnosť, že táto „muzikantská téma“ je mi veľmi blízka, pričom ju aj pozorne sledujem. Je to tak preto, lebo asi pred 40 rokmi som napísal o dychovej hudbe v Doľanoch novinový článok do vtedajšieho denníka Hlas ľudu. Mal som vtedy okolo dvadsať rokov...

Kedysi to fungovalo

Píšem tam o jej zrode, zakladajúcich členoch a v neposlednom rade aj o jej bohatej hudobnej činnosti, ktorou obohacovala kultúrny život v obci i mimo nej. Dychová hudba v tom čase taktiež musela riešiť rôzne problematické situácie. Zároveň však za pochodu jej členovia snívali svoje každ-

denné sny o zlepšení podmienok na svoje účinkovanie. Jedna z vecí, ktorá ma však asi najviac zaujala, bolo precízne budovanie organizačnej štruktúry členov. Teda, ľudovo povedané, išlo o premyslenú výchovu nasledovníkov.

Obnovíme tradíciu?

Roky postupne utekali a dnes je situácia okolo dychovej hudby diametrálne odlišná. V čom spočívajú tieto odlišnosti, vie aj bývalý člen našej dychovky a súčasný starosta Jozef Mruškovič. Chýba nám v obci muzikantský dorast, ktorý by bol ochotný stráviť čas neúnavným cvičením a často obetovať voľné víkendy na koncertovanie. A tiež už dnes ťažko nájdeme v obci starších muzikantov, ktorí by mohli mladých učiť, viesť ich a organizovať všetko, čo si pôsobenie dychovej hudby dnes vyžaduje. Je to škoda, a nielen preto, že muzikantský dom, za ktorý hudobníci dlho bojovali, tak zostáva nevyužitý, ale hlavne preto, že kultúrny život v obci je tým dosť ochudobnený, myslí si starosta.

Vraví sa však, že iniciatívy sa medze nekladú. Preto by sme boli určite všetci radi, ak by sa predsa len našli mladí adepti, ochotní priučiť sa „muzikantskému remeslu“ a samozrejme aj ich učitelia. Spoločne by tak boli pokračovateľmi úspešnej tradície svojich predchodcov.

Ladislav Mečiar

Pôvodná fotografia k článku o Doľanskej dychovke v denníku Hlas ľudu zo sedemdesiatych rokov. Snímka bola v novinách orezaná tak, aby nebolo vidno kostol v pozadí... Niektorí členovia dychovky z tejto fotografie ešte žijú, ďalší sú už na večnom odpočinku. Tam ladia svoje dychové nástroje, veselo prespevujú a vyhrávajú na nich v „muzikantskom nebi.“

Dolanská dychovka

(úryvky z pôvodného článku L. Mečiara v denníku Hlas ľudu)

Prvého januára a 1. mája vládne v malej podhorskej obci Dolany nevšedná atmosféra. Každoročne sa o ňu postará miestna dychová hudba. Od ranných hodín do neskorého večera koncertuje po celej dedine, aby tak sprijemnila sviatočné chvíle svojim občanom. Každý sa s radosťou a nadšením nechá unášať tónmi, vychádzajúcimi z hudobných nástrojov. Menej je už takých, ktorí by sa zamysleli nad históriou tejto kapely.

Za zrod dychovej hudby v Dolanoch sa považuje rok 1890. Zakladajúcimi členmi boli Albert Adamčík, František Slaninka, Leonard Mikovič, František Zigo, Vendelín Mruškovič a iní. Aby kapela mohla vzniknúť, museli urobiť obecnú zbierku. Rudolf Slaninka sa po Adamčíkovi stal druhým kapelníkom. V roku 1912 kapelu omladili. O nejaký čas sa vytvorila nová. Tvorili ju Blažej Schwarz, Rudolf Šandor, František Schmid, Rudolf Krchnák, Jozef Zigo, Rudolf Mikovič, Štefan Hrebíček, Jozef Hrebíček, Šimon Krchnák, Peter Schmid, Karol Krchnák a Karol Monsberger.

Bola to obecná hudba. Už vtedy na 1. januára a 1. mája hrávali pred každým domom. Postupom času pristúpili Štefan Schwarz, Alojz Slaninka, Melichar Schwarz, Štefan Palkovič, Vincent Schwarz, Šimon Guldán, Štefan Drín, Ján Jelemenský, František Je-

lemenský, Jozef Zigo, Vendel Schmid, Alexander Vober, František Guldán, František Lechovič, Cyril Schwarz, Vladimír Schwarz, Vladimír Slaninka, Anton Slaninka a Elemír Guldán. Aj na nich prišiel generačný problém, no vedeli sa s ním vysporiadať. Doplnili kapelu mladými chlapcami, ktorí chodili ešte do ZDŠ. Boli to Štefan Chvíla, Boris Guldán, František Ješko, Ladislav Schwarz, Zdeno Krchnák, Slavo Braniš, Jozef Mruškovič, Ján Mruškovič, Milan Kováčič, Jozef Bednárovský, František Hrdlička, Vladimír Schwarz ml., Ján Lechovič, Vendel Vandák.

V roku 1971 zakúpili pre nich nástroje z Hlohovca. Pri zacvičovaní najväčšiu iniciatívu vykazovali Jozef Markovič, František Lechovič a Vladimír Schwarz ml.

Kapelník František Lechovič o kapele hovorí len v superlatívoch. Povedal, že ich vzťahy sú vybudované na vzájomnej dôvere. Nechýbajú pri otváraní kultúrnych domov, koncertujú pri významnejších športových podujatiach a veľmi dobre ich poznajú na Malokarpatskom vinobraní v Pezinku či v Modre. Najstarším členom kapely je Ján Demovič, ktorý má 74 rokov, a najmladším 8-ročný Vladimír Schwarz ml. Aj mladí v stredu a piatok večer usilovne nacvičujú.

Dolanská dychovka nemala od svojho založenia (a nemá ani teraz) vlastnú miestnosť. Členovia by si priali väčšiu pomoc od JRD alebo MNV. Veď za svoju činnosť by si to naozaj zaslúžili.

Okienko zo života farnosti Dolány

...Rád mám zelený háj, ľúbim rodnú zem,
drahý svoj rodný kraj, vždy milovať chcem...

Naša farnosť mala od leta viaceré hodnotné aktivity, z ktorých spomenieme tie najzaujímavejšie. Prvou z nich bola 13. septembra slávnostná sv. omša vo farskom kostole sv. Kataríny Alexandrijskej, slúžená pri príležitosti 60 rokov života ThLic. Augustína Slaninku, CM., nášho rodáka a po všetkých stránkach aktívneho kňaza.

Tohto významného životného jubilea sa dožil 29. júla tohto roku a zároveň slávil 37. výročie kňazstva. Na omši sa okrem početnej rodiny jubilanta zišli aj ostatní veriaci z Dolian pod vedením VDP. farára Mgr. Jána Bučeka. Prítomní boli aj veriaci z ďalších farností, v ktorých Augustín Slaninka pôsobil ako správca. Všetci si spoločne vypočuli pekný príhovor samotného jubilanta. Dojemným zážitkom bolo osobné svedectvo manželov z farnosti Vrbové, kde Augustín Slaninka viac rokov pôsobil. Vo Vrbovom sa okrem iných významných aktivít na duchovnom poli venoval mládeži a práve syna týchto manželov priviedol ku kňazstvu.

Druhou nevšednou udalosťou bola školská sv. omša CZŠ sv. Leonarda v Dolanoch 4. novembra v rámci dušičkovej oktávy v kaplnke sv. Leonarda. Žiaci a žiačky pod vedením učiteľského kolektívu spestrili sv. omšu nielen čítaním a spievaním, ale v závere sv. omše bol vykonaný tzv. obrad svetla. Počas neho sa deti spolu s VDP. farárom modlili za zosnulých a potom so zapálenými sviečkami z veľkonočnej sviece, tzv. „pascalu“, si odniesli svetielka na hroby svojich príbuzných.

V nedeľu, 8. novembra sa slúžila slávnostná sv. omša v kaplnke sv. Leonarda k úcte mena tohto svätca a patróna dolianskej farnosti za účasti vzácneho hosťa, VDP. farára Jozefa Loziňáka. V pondelok potom v priestoroch kaplnky nasledovala po prvýkrát rekolekcia kňazov dekanátu Pezinok pod vedením dekana Jozefa Mišíka, ktorý zároveň celebraval sv. omšu. Spomenuté slávnosti, ale aj iné aktivity svedčia o tom, že dolianska farnosť pod vedením VDP. farára Jána Bučeka žije nielen slovami, ale aj skutkami.

JUDr. Ida Konopová, PhD.
zástupkyňa starostu obce

Predstavujeme dolianskych podnikateľov

Prvá hviezda

Vôbec prvou súkromnou podnikateľkou po revolúcii v našej obci sa stala pani Magdaléna Dúbravcová. Jej firma Stella (hviezda) sa stala priekopníkom vo výrobe poľovníckych odevov špičkovej kvality na Slovensku.

Kedy ste si založili svoju súkromnú krajčírsku dielňu?

So samostatným podnikaním som začínala na jeseň roku 1990, ale živnosti sa začali udeľovať až v roku 1992. V textile som pracovala po celý život. Absolvovala som odevnú priemyslovku a prešla som prakticky všetkým, od modelárne, od prapočiatku výrobu, cez striháreň a šitie až po expedíciu. Pripravovala som napríklad technológiu pre stočlenný pás v Bratislave...

Ako si spomínate na začiatky vášho podnikania?

Naposledy som pracovala v podniku Modran v Modre, predtým to bol Okresný podnik miestneho priemyslu. Keď nás v deväťdesiatom roku zrušili, myslela som si, že budem šiť na zákazku doma, sama. Ale prišli prvé objednávky a musela som zapojiť aj ďalších. Najskôr sme šili iba s manželom, ktorého som naučila také jednoduchšie práce.

Šili sme bielizeň, nočné košele, pyžamá, trenírky, väčšinou veci, ktoré sme predtým vyrábali v Modrane pre Otex.

Kde sa vzali tie objednávky?

Prišla za mnou majiteľka obchodu s textilom v Pezinku, ktorej ma odporučili z mojej predchádzajúcej roboty. Potrebovala ušiť detské košielky, župany do pôrodnice, a tak sa dostala ku mne. Boli to naše prvé objednávky, potom ich prichádzalo stále viac.

Kedy ste začali s odevami pre poľovníkov?

S poľovníckymi odevmi sme začali v roku 1992 a nejaké tri-štyri roky sme ich šili súbežne s bielizňou. Ale potom sme už nestíhali, museli sme sa špecializovať.

Prečo?

Bol to veľmi široký záber materiálov a príliš rozdielny sortiment.

Mali ste v tom čase u nás nejakú konkurenciu?

Nie, boli sme prví, čo začali šiť poľovnícke odevy na Slovensku.

Ako vlastne došlo na poľovnícke odevy?

V Dolanoch býva pani Jarka - moja rodina, ktorá pracuje v poľovníckej predajni. Oslovila ma, či by som jej ušila poľovnícke vesty, ktoré boli veľmi žiadané. Nevedela som, ako má taká vesta vyzeráť, tak som pýtala vzorok, podľa ktorého by sa dalo vyrábať. Ich firma v tom čase mala predajne v Bratislave, Trnave, Piešťanoch a v Dolnom Kubíne. Nenašla v nich však ani jedinú vestu. Situáciu zachránila pani Darinka Hrdličková tým, že mi požičala manželovu vestu, ktorú mu sama ušila. To bol odrazový mostík pre náš prvý poľovnícky odev.

Nezostalo však iba pri jednej veste...

Najskôr sme šili z maskáčoviny, neskôr sme prešli na jednofarebné materiály, pretože maskáčovinu nechceli predávať súkromníkom a skutoční poľovníci maskáče neobľubujú. Po vestách prišli nohavice, potom bundy, kabáty, neskôr sme začali šiť aj obleky... Dnes máme asi päťdesiat druhov vlastnej kolekcie, všetky strihy som si musela urobiť sama.

A podľa čoho?

Ved' som sa to učila!

Ako situáciu na trhu ovplyvnil lacný textil z Číny?

Vždy som hovorila, že nebudem stavať na kvantitu, ale na kvalitu. A oplátilo sa mi to. Ľudia veľmi rýchlo rozpoznali nekvalitu, a nielen z Číny, aj zo Slovenska. Často za nami prichádzali, aby sme im opravovali odevy, ktoré kúpili inde.

Šili ste len na zákazku alebo aj do obchodu?

Šili sme tiež pre obchod, najmä v časoch, keď tu pracovalo každý deň desať ľudí. Mávali sme vtedy niekedy aj mesačné dodacie lehoty, ľudia sa naučili, že kvalita sa oplatiť kúpiť. Možno o pár korún drahšie, ale oplatiť sa.

Koľko kusov ste vyrábali v časoch, keď išiel odbyt najlepší?

Ťažko povedať v kusoch, pretože je rozdiel ušiť oblek a ušiť len nohavice. Ale keď tu pracovalo 4-5 krajčíriek, jedna ušila za deň minimálne dve vesty, alebo troje nohavice, alebo jeden kompletný oblek. Takže týždenne okolo 50 kusov tých náročnejších výrobkov, ľahších do sto.

Nemali ste problém nájsť dobré krajčírky, keď šijete iba kvalitu?

Zohnať dobré krajčírky bol vždy kameň úrazu a pre mňa vždy dodatočná záťaž, ak som musela niekoho učiť šiť. Chodili k nám vyučenkyne, ktoré nedokázali za celý deň skrútiť jedny nohavice... Z desiatich sa vydarila možno jedna. Bohužiaľ, odevy, ktoré sme ponúkali, nemohli šiť brigádničky. Kvalitu sa proste treba naučiť robiť. Ale ak mal niekto ozajstný záujem o robotu, vždy som ho dokázala naučiť všetko, čo bolo treba.

Ako je to s materiálmi? Kvalitné odevy si vyžadujú kvalitné látky...

Nakúpiť kvalitné materiály je dnes problematické, hoci sa to nezdá. Keď sme začínali, fungovali u nás ešte fabriky, vyrábajúce kvalitné vlnené látky. Dnes už žiadna neexistuje... Na oblek sa používa klasická oblekovka v zmesi polyesteru s vlnou, na vesty alebo nohavice väčšinou bavlna s polyesterom s vodoodpudivou úpravou. Roky tiež používame špeciálny materiál s povrchovým pabrúsením, ktorý nešustí. Aby poľovník na postriežke nevyplašil zver, keď sa pohne. Prvé, čo poľovníci vždy na látkach do lesa skúšajú je, či suchocú...

Šitie na zákazku funguje ako klasická krajčírka dielňa?

Áno, zákazník musí prísť k nám, aby som si ho odmerala. Mám ušité vzorky v konfekčných veľkostiach, ktoré si vyskúša a potom strih prispôbím podľa postavy. On si príde po hotový oblek a má ho na mieru. Samotné ušitie trvá zhruba jeden deň.

Dávali si u vás šiť aj ľudia z Dolian?

Málo.

Kvôli cene?

Oblek šitý na mieru z vlnenej látky u nás nikdy nestál viac ako 200 eur, čo je cena za bežnú konfekciu v obchode.

Existuje aj v poľovníckom oblečení nejaký trend, móda?

Ani nie, prevláda skôr konzervatívnejší vkus. Trochu sa môže riadiť bežnou módou. Prevažnú väčšinu tvoria zelené látky, sivozelené, sivé a tiež hnedé, v podstate farby prírody. Materiály sa dajú medzi sebou kombinovať. Väčšinou všetko pripomína tirolský štýl. Iba lesnícke uniformy majú klasické golieri, inak sa poľovnícke saká šijú so stojatým límcem. Zo začiatku sme mohli študovať len nemecké katalógy, nič iné nebolo, ale potom už prichádzali poľovníci a tí nás naučili, čo potrebujú.

Šijete aj pre ženy-poľovníčky?

Veľmi málo, možno v každom okrese ich je tak 4-5. Každá si povie čo chce, a my tomu prispôbime strih. Dámy si väčšinou povymýšľajú iné veci ako muži, chcú viac ozdôb, lemov atd. Dávnejšie sme pre ženy šili aj plesové šaty, samozrejme, na poľovnícke plesy... Výnimočne šijeme poľovnícke odevy tiež pre deti.

Špičková kvalita si žiada aj štýlové doplnky...

Používame gombičky a ostatné ozdoby len z parožia, nepoužívame plastové. Máme spoľahlivého dodávateľa z Harmanca, ktorý z parožia vyrába veľa krásnych vecí.

A čo ďalšie doplnky, klobúky, viazanky, košeľe?

Skúšali sme šiť aj košeľe, ale to je úplne iná technológia. Opäť problém s kvalitnými materiálmi, vysoká praca, neosvedčilo sa nám to, lebo sme ich robili „na kolene.“ Preto ich kupujeme od osvedčených výrobcov, ktorí sa na košeľe špecializujú. Od rôznych dodávateľov kupujeme aj viazanky, klobúky, kedysi sme mali aj termobieleň a svetle, ale tie už dnes veľa výrobcov chrlí v obrovskom množstve, tak sme s nimi prestali.

Aká bola vaša najkurióznnejšia objednávka?

Asi veľký a ťažký kabát z hubertusu s ovčím rúnom pre poľovníka do posedu, ktorý siahal pánovi desať centimetrov nad členky, na boku zipsy, aby mohol chodiť, kapuca aj cez ústa a so šiltom. Bol to ťažký kus, museli sme ho robiť dve.

Máte niekoho, komu firmu odovzdáte, keď sa rozhodnete skončiť?

Nemám, nie je nikto, kto by dielňu po mne prevzal... Jedine, že by som ju niekomu predala. Už nešijem na sklad, ani nechodím na výstavy. Takže dopredávam tovar, čo je ušitý a čo mám nakúpený. A šijem len na zákazku.

Dolány majú súrodencov na Slovensku i v Čechách

Nie sme sami

Názov Dolány (Dolany) nájdeme na mape Slovenska dvakrát a v Českej republike dokonca jedenásťkrát. V jednej z týchto obcí (strieda sa ich šesť) sa každoročne schádzajú Dolančania z Čiech na stretnutí „Dolany v Dolanech.“ Na budúci rok sa stretnutia v Dolanoch pri Jaroměři plánuje zúčastniť aj naša obec a nadviazať tak partnerské vzťahy s ostatnými Dolanmi.

Zozbierali sme pre vás stručný prehľad obcí menom Dolány a Dolany. Na Slovensku sú okrem našej obce aj Dolány v okrese Levoča, v prešovskom kraji.

Dolány (okr. Levoča)

Obec leží na južných svahoch Levočských vrchov v úzkej doline Dolianskeho potoka. Nadmorská výška v strede obce je 560 m n. m., počet obyvateľov v súčasnosti je 520, rozloha chotára 367 hektárov.

Najvýznamnejšia kultúrna pamiatka je kaplnka z konca 18. storočia. Obec vznikla ako Clara Vallis v rokoch 1314 – 1349 na časti klčovského chotára, neskôr ako Dolina (1349), Dolan (1773), Dolany (1808), po maďarsky Dolyán. V roku 1787 mala 11 domov a 94 obyvateľov, v roku 1828 14 domov a 106 obyvateľov. V roku 1924 bola k Doľanom pričlenená obec Roškovec.

Dolany pri Jaroměři

Dolany v náhodskom okrese majú 5 miestnych častí, prvá písomná správa o obci pochádza z roku 1549. Celková výmera všetkých katastrov obce je 1677 ha, súčasný počet obyvateľov je okolo 700. V obci pôsobí niekoľko miestnych spolkov (divadelný, TJ Sokol, 3 zbory dobrovoľných hasičov, poľovnícke združenie a detské oddiely). Roľnícke družstvo Dolany je vyhláseným pestovateľom jabĺk v rámci ČR. Obec nemá turisticky atraktívne lokality, avšak od známeho Babičkinho údolia je vzdialená len 6 km, v blízkosti sa tiež nachádza vodná nádrž Rozkoš u České Skalice.

Dolany pri Kladne

Tieto Dolany ležia v blízkom susedstve Kladna na Dolanskom potoku pri ceste z Velkého Přítočna do Hos-

touně. Názov obce svedčí o jej polohe v údolí. V stredoveku tu stávalo zemianske opevnenie, po ktorom sa však nedochovali žiadne stopy, prvé zmienky o obci pochádzajú z roku 1354. V druhej polovici 19. a v 20. storočí sa miestne obyvateľstvo po začatí ťažby uhlia a rozvoji hutníctva v Kladne preorientovalo z roľníctva na priemyslovú výrobu. Vzácnu pamiatku predstavuje kaplnka z 15. storočia, ktorá slúžila ako pútnické miesto. V obci rastú dva pamätné duby, ktorých vek sa odhaduje na 300 rokov. Obec má dnes výmeru katastra 300 ha a 286 obyvateľov, je členom mikroregiónu Údolí Lidického potoka.

Dolany pri Kralupoch nad Vltavou

Obec leží na ľavom brehu Vltavy severozápadne od Prahy. Historické prameňe ju pripomínajú už v roku 1318. Slivka v erbe obce odkazuje na miestnu úspešnú pestovateľskú tradíciu „dolanských švestek“ (prelom 19. a 20. storočia). Malebné okolie Vltavy a blízka dostupnosť z Prahy boli dôvodom vzniku turisticky a víkendovo obľúbeného miesta. V auguste 2002 obec postihla povodeň, hladina rieky stúpila o 9 metrov a zatopila 16 domov, 22 rekreačných chát, komunikácie v obci a celý areál TJ Sokol Dolany aj s kynologickým cvičiskom. V obci žije 869 obyvateľov a bolo tu viac ako 100 rekreačných chát.

Dolany pri Olomouci

Pod poslednými výbežkami Jeseníkov sa rozkladajú najväčšie Dolany v Čechách, (počet obyvateľov 2639) situované neďaleko miest Olomouc a Šternberk. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1235. Vývoj obce značne ovplyvnil rád Kartuziánov, v ktorých majetku bola obec 404 rokov. V roce 1388 tu postavili kláštor, ktorý dali v roku 1437 zbúrať olomouckí mešťania. V súčasnosti sú sprístupnené zručianiny kláštora, odkryté pri archeologickom prieskume. Ďalšou významnou pamiatkou je kostol sv. Matúša (1781).

Dolany pri Pardubicích

Obec leží severozápadne asi 11 km od Pardubic, na juh sa nachádza Národná prírodná rezervácia Bohdaneč-

ské rybníky. Prvá písomná správa o Dolanoch pochádza z r. 1073, kedy obec patrila k majetku Opatovického kláštora. Dominantou obce je novorománsky kostol sv. Vojtecha z r. 1914, ďalšou pamätihodnosťou je kaplnka sv. Floriána z 18. stor. V obci je v súčasnosti 128 bytov v rodinných domoch, v ktorých žije 395 obyvateľov. V obci aktívne pôsobia okrem športového klubu spolky rybárov, poľovníkov a chovateľov zvierat.

Dolany pri Plzni

Obec sa v písomnostiach po prvýkrát spomína v r. 1266, kedy jej časť patrila chotětovskému kláštoru. Najväčší rozmach obce nastal na prelome 19. a 20. storočia. V tomto období dosiahol počet obyvateľov až 600. V roku 1900 tu postavili budovu školy, ktorá je dominantou obce dodnes. Po čiastočnej renovácii je tu na prízemí pohostinstvo a sála, na poschodí novovybudovaný obecný úrad a knižnica. Obec s asi 300 obyvateľmi má fungujúci hasičský zbor a poľovnícke združenie. Na brehu rieky Berounky je počas letnej sezóny otvorený vodácky kemp s občerstvením.

Dolany pri Klatovoch

Poprvýkrát sú spomenuté v r. 1245 ako sídlo pánov z Rýzenberka a Dolan. Vysoko nad riekou Úhlavou a obcou Dolany stával hrad Komošín z r. 1334, dones sa zachoval iba náznak bývalých obvodových múrov. Dominantou obce je kostol sv. Petra a Pavla z r. 1384. Obecný

úrad Dolany spravuje celkovo 9 častí, v ktorých žije 878 obyvateľov. V roku 1696 bola v obci založená škola, ktorú navštevovalo zhruba 100 detí, dnes funguje základná škola ako dvojtriedka. V obci aktívne pôsobia zbory dobrovoľných hasičov, telovýchovná jednota Sokol, spolky včelárov, záhradkárov a Český červený kríž.

Osada Dolany, obec Morašice

Osada Dolany leží juhozápadne od Heřmanovho Městca a patrí k obci Morašice. Prvá zmienka o osade pochádza z roku 1384. Dnes sú tu trvale obývané iba tri domy, ďalšie tri slúžia ako rekreačné chalupy.

Osada Dolany, obec Čkyně

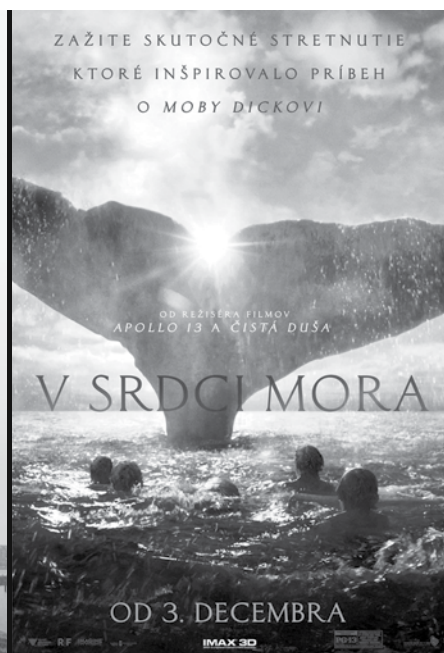
Osada leží v podhorí Šumavy 2 km severne od štátnej cesty č. 4 medzi Volyňou a Vimperkom. Prvá písomná správa o obci sa dochovala z roku 1359. Dnes žije v Dolanoch 65 obyvateľ, je tu 40 obytných domov. Kaplnka v osade je zasvätená Janovi Nepomuckému a juhovýchodne od osady je pod skalou kaplnka zasvätená Panne Márii Bolestnej. Tú nechala postaviť matka francúzskeho vojaka, ktorý v roku 1741 spadol na koni zo skaly a zraneniam podľahol.

Dolany pri Kolíne

Obec Dolany leží v kotline na juh od okresného mesta Kolína. Nie je presne známe, kedy bola založená, ale už v 14. storočí patrila k rozsiahlemu majetku kláštora Sedleckého. K obci dnes patria osady Vysoká a Čertovka, spolu majú 54 domov a 520 obyvateľov.

Dolany pri Proseči (Pardubický kraj)

Táto obec má v súčasnej dobe 9 domov, z ktorých tri sú obývané trvalo a 6 domov slúži ako chalupy na rekreáciu.

Po stopách zaujímavých príbehov a návštev

Dolány a Červené víno

Dolány nedávno navštívila dcéra spisovateľa Františka Hečka. Vo vydavateľstve Dajama jej teraz vyšla životopisná kniha o otcovi „František Hečko – život a Červené víno“. Prečítajte si, ako spolu súvisia román Červené víno a naša obec.

V jeden krásny deň na začiatku septembra, v ktorom ešte pretrvávalo leto, vybrali sme sa so spolupracovníkom Františkom Turanským na pracovný výlet po pamätihodnostiach trnavského okresu. Obišli sme autom obce Košolná, Dlhá, Dolány, Vištuk, Budmerice, Modru a Šenkvice.

Dolány a vstup do kostolíka sv. Leonarda v Dolánoch bol začiatkom zážitku. Pri vstupe a obhliadke kostolíka a okolia mi v mysli ožili spomienky na rozprávanie môjho otca Františka Hečka na toto pútnické miesto. Chodil sem často na rôzne sviatky sv. Leonarda so svojou mamenkou Rozáliou Hečkovou rod. Branišovou, mojou starou mamou. Opísal ju v románe „Červené víno“ ako Kristínu Habdžovú.

Ako dieťa ma na rozprávaní môjho otca najviac zaujala kázeň pána farára, ktorý rozprával nárečím tohto kraja o sv. Leonardovi, o ktorom povest hovorí, že prišiel podzemím z Francúzska. „Touto podzemnou dzúrou až z dalekej Francie sem prišiel. Korienkama a pandraváma sa živil, než tu z tejto dzúry vyšiel.“

A naraz sme nádhernou prírodou okolo Božích múk Krížovej cesty stúpali do vršku ku kostolíku sv. Leonarda. Bol zvláštny, spojenie s jaskyňou, v ktorej sv. Leonard býval, bolo veľmi zaujímavé. Boli tam aj nádoby s nakvapkanou vodou, o ktorej sa tradovalo a ešte dodnes traduje, že je liečivá na oči. Natrela som si ňou oči aj ja. Pri sochách svätých som si všimla, aké majú krásne tváre. Domyslela som si, že v tomto kraji žili veľmi pekní ľudia, vzor vtedajších sochárov.

Povyše kostola bol vstup do podzemnej diery, ktorou podľa povesti sv. Leonard do Dolian prišiel. Tak to je tá „podzemná dzúra,“ o ktorej môj otec hovoril! Nedalo mi a vliezla som do nej, vedie z nej aj nejaká cesta do podzemia. Do Francúzska už by sa z nej asi nedalo dostať, asi je to už zasypané.

Na cintoríne poniže kostolíka a „podzemnej dzúry“ sme sa pristavili pri hrobe Juraja Fándlyho. Aj z neho mi zaviala spomienka na môjho nebohého otca Františka Hečka, ktorý sa chystal písať román o Jurajovi Fándlym. Bol navštívil aj Spolok Sv. Vojtecha v Trnave, kde si prehliadol bohatý archívny materiál o Jurajovi Fándlym a kde mu maximálne vyšli v ústrety. Svoj úmysel však nestačil zrealizovať, lebo asi rok po tejto návšteve zomrel 55-ročný na infarkt.

Na ďalšej ceste sme sa pristavili pri kaplnke sv. Rozálie na rázcestí ciest Dolian, Štefanovej a Častej. Opäť som si všimla dielo starého sochára – tvár spiacej sv. Rozálie. Aj na toto miesto chodila moja stará mama Rozália k svojej patrónke. František Hečko ju ako Kristínu Habdžovú v Červenom víne opísal, že bola mimoriadne pekná. Ako svätá Rozália. Starého otca Jána Hečka, keď za ňou chodil ako mládenec zo Suchej do Dlhej, niekoľkokrát zbili miestni mládenci. Raz ho vraj zakrvaveného, dopichaného nožmi doniesli v plachte rodičom do Suchej. Krása starej mamy Rozálie však zanikla následkom ťažkej roboty a výchovy siedmich detí. Zomrela 47-ročná na tuberkulózu.

Magdaléna Hajnošová rod. Hečková

Rozália Hečková,
rodená Branišová,
matka spisovateľa
Františka Hečka

Vzťah k prírode sa v človeku formuje už od detstva

Ako rozumieť životu okolo nás

Je prirodzené, že deti, vyrastajúce na dedine, majú k prírode bližšie ako ich vrstovníci z mesta. Vidno to aj na ich bezprostrednom vzťahu k zvieratám.

Chovať domáce zvieratá nie je nič nezvyčajné, ale chovať na dvore ochočené divo žijúce zvieratá už menej. Po oblohe nad Doľanmi z času na čas preletí jedno z nich – krkavec čierny menom Rita. „Býva“ v peknej voliére na dvore u Štefana Vadoviča. Zašli sme teda za jedenásťročným Štefkom Vadovičom, ktorý spolu s otcom tohto krásne sfarbeného, oceľovočierneho vtáka chová. Ako nám povedal, krkavčie mláďa našli na jar tohto roka v lese s poraneným krídlom, zrejme vypadlo z hniezda a už sa nedokázalo vrátiť. Bez pomoci by neprežilo, preto si ho zobrali domov.

Vždy sa vráti...

„Aby sa krkavec vždy vrátil, treba sa s ním hrať a dávať mu potravu,“ vysvetľuje Štefko Vadovič. Ak je na dvore odmalička, ako v prípade Rity, rýchlo si privykne

na svoju novú „rodinu“ a hrá sa s deťmi alebo psami. Stalo sa, že Rita bola preč i celú noc, ale vrátila sa. Pomáha, ak ju nevypúšťajú po krmení, ale pred ním. Ako sa vraví, hlad ju doženie spáť, pretože je zvyknutá dostávať potravu od ľudí. Jedálničiek má pestrý – od granulí cez vajcia, ovocie, zeleninu po malé kuriatka.

...a nikdy nezabúda

Krkavec, ktorý sa v prírode dožíva vyše 50 rokov, však nie je holubica. Dokáže byť aj nebezpečný a má tiež svoje „nálady“. „Keď lieta, s myšiakmi sa bije stále, niekedy tiež s ostatnými krkavcami,“ hovorí Štefanko. Skúsenosti s chovaním krkavca u Vadovičov už mali, Rita je druhá v poradí. Ako dlho vydrží žiť v zajatí? „Ako kedy, ako ktorá,“ hovorí Štefanko, „až kým neuletí.“ Keďže je to samička, môže sa stať, že jedného pekného dňa odletí s nejakým „fešákom“, postaví si v lese hniezdo a už sa nevráti. Ale väčšinou na svoj pobyt u ľudí nezabudne a zvykne sa vracaj aj s mladými, ale už len návštevu.

Obojstranný úžitok

Krkavec patrí k nainteligentnejším zástupcom vtáčej ríše. Ak sa mu človek venuje, dokáže sa naučiť aj rozprávať a opakovať po človeku ako papagáj. Rita to zatiaľ skúša len s imitáciou rôznych zvukov, plaču dieťaťa či zavýjania psov. U Vadovičov si zvykla, Štefanko sa o ňu spolu s otcom vzorne stará. O zvieratá sa zaujíma už odmalička, sprevádza otca i starého otca na poľovačkách a učí sa tak spoznávať prírodu, i to, ako sa o ňu treba starať.

Stredná odborná škola vinársko-ovocinárska v Modre ponúka 4-ročné štúdium s maturitou pre chlapcov i dievčatá

- v odboroch podnikanie, agroturistika, someliérstvo
- v rámci vyučovania majú žiaci prax vo vinohrade a ovocnom sade, v školskej vinárskej pivnici, vinotéke a gastronomickú prax s obsluhou pri degustáciách vín
- v rámci vyučovania môžu žiaci získať vodičské oprávnenie skupiny T na traktor a B pre osobný automobil za zvýhodnenú cenu
- ubytovanie v školskom internáte v aeráli školy, jedáleň poskytuje celodennú stravu
- bohatá záujmová činnosť v krúžkoch, mimo vyučovania je k dispozícii telocvičňa s posilňovňou
- možnosť získania prospechového štipendia

Uplatnenie absolventov: vinohradnícke, vinárske a ovocinárske podniky, cestovný ruch, gastronómia, vinotéky. Po získaní maturitnej skúšky možnosť ďalšieho štúdia na ľubovoľnej vysokej škole.

Kostolná 3, 900 01 Modra, tel: 033/6472579, www.svosmo.edupage.org

Na našu základnú školu môžeme byť hrdí

Vážme si dobrý základ do života

Malotriedku sme mali v Ompitáli, ako sa hovorí, odjakživa. Podľa niektorých historických údajov je dokonca takmer isté, že v našej obci škola existovala už pred rokom 1635! Funguje dodnes a hoci je to „len“ cirkevná malotriedka, mala by sa v každom prípade zachovať aj pre budúcnosť.

Na základe petície rodičov sa od 1. septembra 1992 naša základná škola zmenila zo štátnej na cirkevnú. Dnes má štyri prvé ročníky, ktoré navštevuje spolu 28 žiakov. Okrem pani riaditeľky tu učí jedna učiteľka, jedna vychovávateľka a externá učiteľka katechizmu.

Boj s predsudkami

Budúcnosť našej školy závisí v prvom rade od toho, či bude mať dostatočný počet žiakov. Súčasný stav je podľa riaditeľky CZŠ sv. Leonarda Mgr. Jany Hudecovej optimálny. „*Za posledné tri-štyri roky škola nepotrebovala ani cent pomoci navyše, horšie by to bolo, ak by sa počet žiakov znížil,*“ hovorí. Ľudia podľa nej pri rozhodovaní kam dajú svoje dieťa do školy ešte stále podliehajú rôznym predsudkom a malotriedku hneď od začiatku odmietajú. „*Vôbec pritom netušia, ako vyučovanie na takejto škole prebieha. Mnohí rodičia, ktorí malotriedku neuznávajú, v živote v našej škole neboli, nemajú s ňou žiadnu skúsenosť.*“

Príďte sa presvedčiť

Škola má pritom otvorené dvere pre každého rodiča. Riaditeľka Hudecová pravidelne organizuje Deň otvorených dverí či stretnutia s rodičmi škôlkárov, osobne im nosí pozvánky do schránok. Záujem je malý, skôr za ňou aj mimo úradných hodín prídu novopristaňovaní ľudia s tým, že si chcú pozrieť školu, porozprávať sa... A práve individuálny prístup v škole a jej takmer familiárna atmosféra je to, čo najviac oceňujú, hľadajú. Aj pedagogickí odborníci dnes viac oceňujú prácu učiteľov so žiakmi v dedinských malotriedkach, ako vo veľkých školách v meste. Vidno to aj na veľmi dobrom prospechu žiakov, ktorí potom pokračujú vo vyšších ročníkoch na „veľkých“ školách.

Správna výbava

„*Keď od nás deti odídu do väčších škôl, väčšinou hovoria, že sa tam nudia, pretože sú zvyknuté na pracovitosť, vedia pracovať samostatne. My sa im pritom venujeme, kontrolujeme, keď máme žiakov menej, individuálny*

prístup je samozrejmy,“ vysvetľuje pani riaditeľka rozdiel medzi „veľkou“ školou, kde ten „mamičkovský prístup“ chýba. Učiteľ v malotriedke vie rodičom vždy presne povedať o každom dieťati, ako pracuje, ako píše, každý moment. Pre vývoj dieťaťa je z toho pohľadu tiež dôležité, že učiteľ vie spolu s rodičmi rýchlo a účinne korigovať aj prípadné negatívne sklony v jeho správaní sa.

Menšie sú lepšie

O výhodách malotriedky v porovnaní s „veľkou“ školou je presvedčená aj externá učiteľka katechizmu Jana Vlachovičová: „*Menšie školy sú určite lepšie, myslím si, že hlavne v individuálnom prístupe, ktorý sa dnes veľmi preferuje. Sú žiaci, ktorí majú určité špeciálne potreby, ktoré si vyžadujú individuálny prístup a ten na väčších školách akoby trochu zanikal.*“ Podľa nej sú deti z dedinských malotriedok morálne čistejšie, „*vyhratejšie, vyvetranejšie, vychovanejšie a menej vyrušujú.*“ Oddelenie od druhého stupňa im prospieva, pretože menšie deti zvyknú od starších väčšinou pochytiť viac zlého a na väčších školách sa tomu nedá zabrániť. Tu sú stále pod dozorom, šikana tu neexistuje.

Bez stresu

Do našej školy sa žiaci vždy tešia, nepoznajú stres z vyučovania. „*Ráno sa s deťmi vystískame, pýtame sa, ako sa vyspinkali, tu je hneď cítiť inú atmosféru,*“ hovorí J. Hudecová. Bezproblémové vzťahy sú napriek spojeným triedam aj medzi žiakmi navzájom. Starší žiaci si napríklad na spoločných hodinách berú na kolená mladších, prirodzene, bez nútenia si navzájom pomáhajú. Šikovnejšie deti počúvajú starších spolužiakov a veľa sa od nich učia. Svoju robotu si musia urobiť, a potom počúvajú, čo sa učia tí väčší a veľa toho pochytiť. A zasa tí slabší zo starších ročníkov si spolu s mladšími opakujú to, čo už by mali vedieť a upevňujú si čo sa už naučili. „*Takéto spoločné učenie so staršími deťmi pomáha v tom, že vedia aj do budúcnosti lepšie akceptovať niekoho iného, vedia sa lepšie prispôbiť a pracovať samostatne,*“ dodáva J. Vlachovičová.

Katechétka Mgr. Jana Vlachovičová

Riaditeľka CZŠ Sv. Leonarda Mgr. Jana Hudecová

Bod zlomu v pohode

Dôležitý moment pre každé dieťa je prechod zo škôlky do prvého ročníka základnej školy. Tu sa tiež prejavujú nesporné výhody miestnej malotriedky, pretože malé deti nevstupujú do úplne cudzieho, nového prostredia, poznajú sa navzájom zo škôlky. Pomáha aj to, že tie isté učiteľky sú s nimi prakticky stále, od rána až do štvrtej. Prechod tak zvládajú ľahšie, bez problémov a ľahšie sa učia. Dieťa potom dokáže lepšie zvládnuť stres z prechodu na „veľkú“ školu až keď ide do piateho ročníka. „Podstatná je celková pohoda – ak žiak sám nie je v pohode, vyrovnaný, spokojný v triede, môže byť aj geniálny, ale nikdy nebude mať dobré výsledky. Dieťa v strese je ustráchané, neprejaví sa, alebo je naopak agresívne,“ tvrdí Hudecová.

Odradí ich náboženstvo?

Bohužiaľ, ľudia si stále myslia, že na cirkevnej škole sa učia len mníšky a farári. Dnes už cirkevné školy nie sú také prísne ako kedysi, prijímajú deti bez ohľadu na to, či sú veriaci alebo nie, či sú iného vierovyznania. A či sa prihlásia na sv. prijímanie alebo nie, je len na rozhodnutí rodičov. Nevyberajú si tak ako na štátnej škole medzi etikou a náboženskou výchovou, majú automaticky ako predmet katolíckeho náboženstva - dve hodiny týždenne, ktoré sa v našej škole učia naraz, v jeden deň ako dvojhodinovka. „Etika má tiež základ v náboženstve, vychádza z princípov desatora,“ hovorí Vlachovičová. „Aj keď sú rodičia inak zameraní, dieťaťu môže náboženská výchova len prospieť. Myslím si, že patrí k základnej inteligencii človeka, nikomu neublíži, deti neobmedzuje, ale posúva, rozširuje ich vedomosti a posilňuje ducha.“

Kvalita učiteľov

Malotriedka je skôr náročnejšia pre učiteľov ako pre deti. Riaditeľka Hudecová tvrdí, že kto dokáže vydržať učiť v malotriedke pol roka, je dobrý pedagóg. „Príprava na ďalší deň u nás netrvá hodinu, ale tri-štyri. Pedagóg

v malotriedke je skúsený, flexibilný a vie sa všetkému prispôbiť. A škola na dedine neznamená, že zatvorím dvere a koniec.“ Či už sú to sviatky, víkendy, športové popoludnia, kultúrne vystúpenia, cirkevné sviatky a akcie - na dedine je učiteľ vyťažený sedem dní v týždni. „O tom by vedeli rozprávať naši príbuzní...“ hovorí s úsmevom riaditeľka Hudecová. „Nemala som skúsenosť so spojenými triedami, až tu, ale som dosť milo prekvapená, ako to tu funguje. Aj napriek tomu, že deti majú iné učivo a učiteľ sa musí pripravovať ako keby na dve rôzne hodiny. Nie každý si trúfne na to, aby učil v takejto triede. Z môjho pohľadu sa mi tu učí lepšie, nie je to masovka, človek dokáže deti lepšie spoznať,“ dodáva J. Vlachovičová.

Tak prečo nie?

Keď sa pýtam rodičov prečo chcú dať dieťa radšej do školy v meste, veľakrát odpovedajú že „tu sa stále musí niečo robiť...“ Rodičia majú tendenciu zbavovať sa vo vzťahu k deťom svojich povinností, nemajú čas ani chuť s nimi robiť domáce úlohy, pracovať na nejakom projekte, cez víkend chodiť na akcie a ešte niečo nacvičovať... Hoci naša CZŠ nemá telocvičňu ani jedáleň, pohybu majú deti na zdravom dolianskom vzduchu dosť. Prejdú sa na obed do škôlky, z krúžkov si teraz viac ako počítače vyberajú pohybové hry... Sedenie doma za počítačom je pre deti dnes problém aj na dedine.

Škola je tu pre všetkých

Každodenné dochádzanie do Modry, Pezinka či Bratislavy je stále komplikovanejšie, už len preto je jednoduchšie dieťa ráno nestresovať a nevoziť ho hodinu do a zo školy. Naša škola je tu pre celú obec, je jej prirodzenou súčasťou a reprezentuje ju. Ak by v dedine nefungovala, skomplikovalo by to život mladých rodín i celý rozvoj obce. „Škola je tu pre vás všetkých, a pokiaľ ju budete ignorovať, sami si ju zničíte a už nikto v takejto dedine žiadnu ďalšiu školu nikdy neotvorí,“ odkazuje na záver riaditeľka Jana Hudecová. Od roku 1635 by to bolo asi po prvýkrát...

Čo sa udialo v Doľanoch

Burfest ponúkol príjemné zážitky i zábavu

Vinárstvo JM v Doľanoch pozvalo do svojich priestorov v prvú septembrovú sobotu všetkých priaznivcov dobrého burčiaku, zdravého pohybu a príjemnej zábavy. Počas akcie si okrem degustácie niekoľkých druhov burčiakov mohli prísť na svoje aj majitelia psíkov, pre ktorých bol pripravený pretek vinohradmi, ale aj majitelia off-roadových automobilov. Popri vystúpení tanečnej skupiny ADT Crew si milovníci umenia mohli pozrieť stálu výstavu obrazov nášho maliara Ferka Malíka v reprezentačných priestoroch Vinárstva JM. Pri tradičnom občerstvení a ochutnávaní farmárskych výrobkov sa návštevníci mohli tešiť na vyvrcholenie Burfestu, ktorým bol futbalový zápas mužstva hviezd Mufuza s dolianskym tímom. Dobrú náladu, pekné zážitky a príjemnú atmosféru si domov odnášali všetci, ktorí sa prišli pozrieť. A tí, čo neprišli, môžu futovať.

Deň úcty k starším

Už tradične sa konal v našom kultúrnom dome v druhú októbrovú sobotu. Pre našich seniorov pripravili milý kultúrny program žiaci z našej CZŠ a na harmoniku do spevu zahrála Stanka Oravcová. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí prišli a nezištným organizátorom Stanke Oravcovej s dcérou, zástupkyňi starostu Ide Konopovej a poslankyni OZ Zuzane Banárovej.

Darovali život

OU Doľany zorganizoval 3. novembra dopoludnia 1. hromadný odber krvi. Poslankyne OZ Zuzana Banárová a Stanislava Oravcová zabezpečili a obtelefonovali darcov. Vďaka mobilnej odberovej stanici krvi mohli obyvatelia darovať v kultúrnom dome krv bez toho, aby museli cestovať do mesta. Na príkladne zorganizovanú akciu sa pôvodne prihlásilo vyšš 33 darcov, prišlo ich 22 a krv nakoniec mohlo darovať 18 z nich. Veľké ďakujem patrí všetkým, organizátorom i darcom. A tí, čo nestihli, môžu si do kalendára poznačiť 15. marec 2016, kedy sa u nás uskutoční ďalší, Jozefovský odber krvi.

Veterány v Doľanoch

V polovici augusta, v jedno slnečné sobotné dopoludnie, sa ulica od kultúrneho domu po vežu zaplnila nevšednými hosťami. Na svojej spanilej jazde sa v našej obci zastavili desiatky krásne zrekonštruovaných vzácnych starých automobilov a motocyklov – veteránov. Vyšš štyridsať naleštených automobilov s dobovo oblečenými posádkami a dve desiatky historických motocyklov sme mohli obdivovať počas ich cesty po Slovensku. Pred obecným úradom ich čakalo malé občerstvenie a potom už sa spanilá jazda s rachotom a v oblakoch dymu vydala na svoju ďalšiu zastávku vo Vinárstve JM v Doľanoch. Tu sa historické vozidlá a motocykle potom objavili ešte raz, v sobotu, 24. októbra, v rámci veteránskej jazdy vinárskym krajom na záver sezóny, ktorú poriadal Veterán Tatra Club Šenkvice.

Lavička sa našla

Ako je známe, lavička, ktorá pôvodne stála pri hrobe Juraja Fándlyho na miestnom cintoríne, dostala po pár dňoch „nohy.“ Bola nezvestná pár mesiacov, aby sa nakoniec vrátila na svoje pôvodné miesto vďaka Jozefovi Marušincovi a Leonardovi Lechovičovi. Stačilo mať otvorené oči pri zbieraní húb nad vinohradom a tu aj objavili „zatúlanú“ lavičku a doniesli ju späť na obecný úrad. Koniec dobrý, všetko dobré a hlavne vďaka obom nálezcom!

Značky a priechody

Ako ste si možno všimli, pri penzióne a pred škôlkou pribudli nové dopravné značky, vymedzujúce celú túto ulicu okolo Plantoviska (pozor, vrátane výjazdu do vinohradov!) za pešiu zónu. Čo to znamená? Predovšetkým musia motoristi v tejto zóne jazdiť rýchlosťou najviac 20 km/h, deti sa tu môžu hrať na ceste a chodci majú vždy prednosť. Veľmi dôležité je vodičov upozorniť na to, že značky, označujúce koniec pešej zóny, automaticky prikazujú zastaviť a dať prednosť vozidlám na hlavnej ceste v oboch smeroch – netreba k nim teda umiestňovať ešte ďalšiu značku „Daj prednosť v jazde.“ Za pešiu zónu obec plánovala vymedziť aj uličku, ale tu obyvatelia nesúhlasili. Ďalšou novinkou je osvetlený priechod pre chodcov na Pažiti, ktorý vybudoval správca štátnej cesty 502. Na iných miestach, kde by sa priechod pre chodcov žiadal, napríklad pred obchodom či B-Clubom, to technicky nie je možné. Dobré však je, že pri rekonštrukcii chodníka pred základnou školou vznikol ďalší nový plne vyznačený priechod pre chodcov, ktorý by mal pomôcť zvýšiť bezpečnosť našich detí.

Nenechajte si ujst'

Program akcií v Doľanoch
v najbližších troch mesiacoch

O 15,00 hod príde medzi deti
Mikuláš s čertom a prinesie
(pre tých, čo poslúchali), bohatú
nádielku darčiekov.

Pozývame na Ompitálsky jarmok!

Občianske združenie SPOLOK PRE KRAJŠÍ ŽIVOT V DOĽANOCH vás všetkých srdečne pozýva na tradičný, už 8. jarmok ľudových remesiel a ručných prác. Bude sa opäť konať na Mikuláša, teda v sobotu, 5. decembra od 10,00 do 18,00 hod v Dome kultúry Juraja Fándlyho. Nestrácajte čas varením, prídte na osvedčený chutný guláš, lokše, víno, zákusky či kávu. Vianoce sa blížia a na jarmoku máte možnosť kúpiť darčeky pre svojich blízkych. Predávať sa bude bižutéria, maľované hodvábne šatky, ručne pletené a háčkované módné doplnky, keramika, obrazy, sviečky, háčkované dečky, dekupáž, mastičky či domáci med a koláčiky. Opäť budete môcť využiť stôl s knihami zadarmo, ktoré si môžete odniesť domov a priniesť tie, ktoré už nepotrebuje.

Tešíme sa na vás.

Pozor, novinka! Pre deti bude pripravená
jazda na ozajstnej ťave za kultúrnym domom!

20. novembra, piatok, 14,00 – 21,00 hod

21. novembra, sobota, 12,00 – 21,00 hod

Malokarpatská vínna cesta – Deň otvorených pivníc

JM Vinárstvo Doľany, Vína z Mlyna, Vinárstvo
VINHOR, ZetWine

24. novembra, sobota 19,00 hod

Hodová zábava s hudbou

DK J. Fándlyho

5. decembra, sobota, 10,00 – 18,00 hod

8. Ompitálsky jarmok

DK J. Fándlyho

13. decembra, nedeľa, 15,00 hod

Vianočná akadémia detí z MŠ a CZŠ

DK J. Fándlyho

20. decembra, nedeľa, 15,00 – 18,00 hod

Advent na mlyne

Vína z mlyna

26. decembra, sobota, 19,00 hod

Štefanská zábava s muzikou

DK J. Fándlyho

31. decembra, štvrtok

Tradičný spoločný výstup na Keltek

Zraz o 9,00 pred základnou školou Doľany

1. január 2016, piatok, 17,00 hod, Deň Slovenskej republiky

Spoločné privítanie Nového roka

O 17,00 hod novoročný ohňostroj

Pred Hasičskou zbrojnicou

24. január 2016, nedeľa, 16,00 hod

Vítanie novorodencov narodených v r. 2015 do života

DK Juraja Fándlyho

30. január 2016, sobota, 14,00 – 18,00 hod

Fašiang na mlyne

Veselý fašiangový program, mladé vína z mlyna,
zabíjačkové špeciality a šišky

Vína z mlyna

Bratislavský
samosprávny
kraj

Podakovanie Redakcia Dolanských novín ďakuje za finančnú podporu tohto
čísła spol. Continental Film a p. Michalovi Drobnému.

**Dolanské
noviny**
Slovom a obrazom o živote a ľuďoch v Ompitáli

DOĽANSKÉ NOVINY, štvrtročník obce Doľany, vydáva Obecny úrad v Doľanoch, 900 88 Doľany 169, IČO 00 304 727.
Redakcia: PhDr. Peter Mariani, PhDr. Andrea Heldová. Príspevky externých autorov nereprezentujú názor redakcie.
Vychádza v náklade 600 kusov, nepredajné – distribúcia zadarmo. Ročník 5., číslo vyšlo v novembri 2015.
Grafická úprava a tlač: Ing. Daniel Ďurďovič, denki@denki.sk
Kontakt: OÚ Doľany, e-mail: dolanskenoviny@gmail.com, www.dolany.sk

ISSN 1339-1240 • EV 4366/11